

EKONOMIE A PRÁVA

Jméno přednášejícího

VŠE

Letní/zimní semestr xxxx/yy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

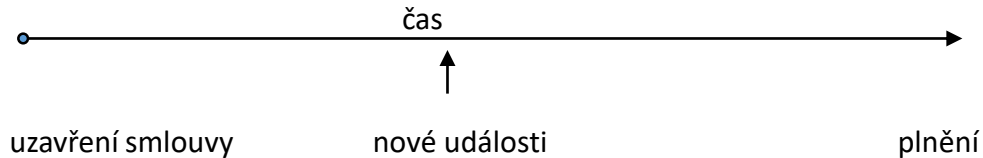
PŘEDNÁŠKA 6

Smluvní právo: vybrané otázky

Případ prodej nemovitosti

- Odložené plnění

- Úplný kontrakt
- Smluvní právo:
 1. Vynutitelnost kontraktů
 2. Defaultní ustanovení (“fill the gaps”)
 - Co se děje v případě neplnění (náhrada škody apod)

Případ prodej nemovitosti

Rozhodnutí porušit smlouvu (neplnit)

- Detaily prodeje nemovitosti:

- Prodávající: $C = 100$
- Kupující: $V = 160$
- Cena: $P = 130$
- Admin. náklady kupujícího: 4
- Smluvní pokuta: $10\% \Rightarrow 13$

- Riziko porušení smlouvy prodávajícím:

- Nový zájemce: $P^L = 150$

$$P^H = 180$$

Případ prodej nemovitosti

Právní řešení

- Vynucení plnění
- Smluvní pokuta
- Vrácení protiplnění (odstoupení od smlouvy)
- Náhrada skutečné škody (poškozená strana je na tom stejně, jako by smlouva nevznikla)
- Náhrada ušlého zisku (poškozená strana je na tom stejně, jako by došlo k plnění)

Efektivní a neefektivní plnění

- Plnění: $\pi = 30$
- Kdy je efektivní plnit?
- $P^L = 150: V = 160 \Rightarrow$
- $P^H = 180: V = 160 \Rightarrow$
- Role práva: motivovat k plnění, když je efektivní, ale nemotivovat k plnění, když efektivní není
- I. Předpoklad:
 - jednostranné rozhodnutí prodávajícího (vysoké transakční náklady)

Porovnání právních řešení

- Plnění: Zisk prodávajícího $\pi = 30$
- Vynucené plnění
 - Bude plnit vždy (neefektivní při $P^H = 180$)
- Smluvní pokuta: $D = 13$
 - $P^L = 150$: $\pi = 150 - 100 - 13 = 37$
 - $P^H = 180$: $\pi = 180 - 100 - 13 = 67$
- Vrácení protiplnění: $D = 0$
 - $P^L = 150$: $\pi = 150 - 100 - 0 = 50$
 - $P^H = 180$: $\pi = 180 - 100 - 0 = 80$

Případ prodej nemovitosti

- Náhrada skutečné škody: $D = 4$
 - $P^L = 150$: $\pi = 150 - 100 - 4 = 46$
 - $P^H = 180$: $\pi = 180 - 100 - 4 = 76$
- Náhrada ušlého zisku: $D = 30$
 - $P^L = 150$: $\pi = 150 - 100 - 30 = 20$
 - $P^H = 180$: $\pi = 180 - 100 - 30 = 50$
 - Ušlý zisk: efektivní rozhodování o plnění/porušení smlouvy

Porušení smlouvy \approx externalita

Ušlý zisk: strana, která rozhoduje, internalizuje externality

Renegociace

- II. Předpoklad: Nulové transakční náklady
 - ⇒ Coaseho teorém
 - Možnost re-negociace
- Vynucené plnění, $P^H = 180$
 - $\pi_k = 160 - 130 = 30$ může vynutit
 - Prodávající nabídne (30; 50) za souhlas s ukončením smlouvy (45)
 - $\pi_k = 45$
 - $\pi_p = 180 - 100 - 45 = 35$

Renegociace

- Skutečná škoda: $D = 4$
 - $P^L = 150$
 - $V = 160, \tilde{P} = 155$ (nová nabídka)
 - plnění, efektivní

Omezení škody a rozhodování o porušení

- Riziko porušení kupujícího
 - Nová nemovitost $V^H = 180$, $P = 130$
 - Porušení: vznikne nová hodnota: $180 - 160 = 20$
 - Újma prodávajícímu:
 - Prodá 120 \rightarrow újma = 10
 - Prodá 105 \rightarrow újma = 25
 - Ušlý zisk
 - $\pi_k = 180 - 130 - 10 = 40$
 - $\pi_k = 180 - 130 - 25 = 25$

Porušení smlouvy – další aspekty

Náhrada ušlého zisku:

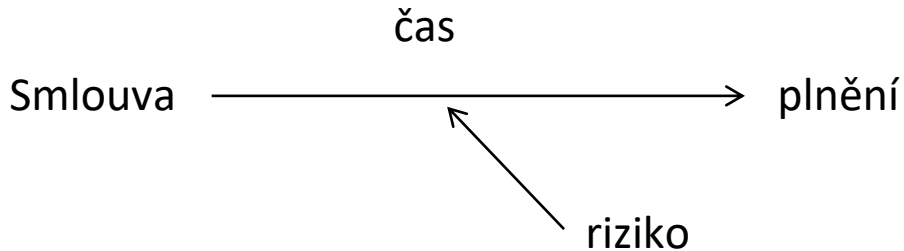
- Motivace plnit/porušit smlouvu právě, když je plnění/porušení efektivní
 - Administrativní náklady (určení výše škody) - subjektivní
 - Motivace minimalizovat škodu
 - Konečný zisk prodávajícího nezávisí na ceně
 - Velmi slabá (nulová) motivace
- ⇒ může-li poškozená strana ovlivnit výši škody, náhrada v plné výši škody je neefektivní

Omezení škody – příklad s prodejem nemovitosti

- Kupující poruší smlouvu
- Prodávající očekával zisk $30 = 130 - 100$
- Nemovitost prodá jinému zájemci za nižší cenu
 - Prodá za 120 → náhrada ušlého zisku 10
 - Prodá za 105 → náhrada ušlého zisku 25
- Stejný zisk bez ohledu na konečnou cenu
- Prodejce by měl vynaložit optimální úsilí k dosažení co nejvyšší ceny
- Řešení: fixní náhrada
 - Výše škody při **rozumném** úsilí škodu omezit

- Taylor vs. Caldwell (1863)
 - Taylor si pronajal od Caldwellla koncertní síň na 4 večery, s tím, že mu za každý den zaplatí 100 liber
 - Koncertní síň po prvním večeru vyhořela
 - Taylor požadoval náhradu škody spojené s přípravou neuskutečněných koncertů
 - Soud rozhodl, že z důvodu nemožnosti plnění (neexistence sálu) jsou obě strany osvobozeny od plnění

Alokace rizika

- Přeprava zboží
 - Nepřekonatelná překážka (impossibility)
 - Náhrada škody

Porušení smluvní povinnosti

NOZ § 2913

(1) Poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.

(2) Povinnosti k náhradě se škůdce zproští, prokáže-li, že mu ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli. Překážka vzniklá ze škůdcových osobních poměrů nebo vzniklá až v době, kdy byl škůdce s plněním smluvené povinnosti v prodlení, ani překážka, kterou byl škůdce podle smlouvy povinen překonat, ho však povinnosti k náhradě nezproští.

Mikro - opakování

- Příklad:

- Rozhodování, zda investovat
- Jistota (peníze uložené pod polštářem): 225,-
 - Riziko, že o peníze příjmu: 0 %
- Investice do dluhopisů: 290,-
 - Riziko, že o peníze přijdu: 10 %
- Očekávaná hodnota z investice $0,9 \times 290 + 0,1 \times 0 = \mathbf{261,-}$

⇒ riziková prémie 36 (261 – 225)

- Bude riziko averzní střadatel investovat do dluhopisů?

Mikro - opakování

- Postoje lidí k riziku

- Averse k riziku

- Bude investovat do rizikových dluhopisů, pokud JEHO riziková prémie < 34
 - Bude investovat do jistého výnosu, pokud JEHO riziková prémie > 34

- Neutrální k riziku

- Se sklonem k riziku

→ alokovat riziko té straně, která má menší averzi k riziku

- Defaultní pravidla

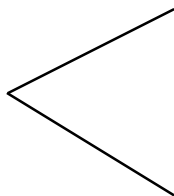
- Překážka → riziko přechází na stranu, která očekává plnění (viz vyhořelá koncertní síň)

Alokace rizika a náhrada škody

- Cena dopravy (P): 50
- Hodnota přepravené věci (V): 300
- Pravděpodobnost nehody: 10 %
- **Pravidlo: vrácení ceny v případě nehody**

$$90 \% \times (300 - 50) = 225$$

π_{KUP}

$$10 \% \times (0) = 0$$

$$E\pi_{KUP} = 225$$

$$\Rightarrow E\pi_{PŘEP} = 10 \% \times 0 + 90 \% \times 50 - C = 45 - C$$

ALE: KUPUJÍCÍ NESE RIZIKO!!!

Alokace rizika a náhrada škody

- **Pravidlo: náhrada ušlého zisku v případě nehody**
- Přepravce bude požadovat vyšší cenu, aby měl stejný očekávaný zisk

$$\begin{aligned} E\pi_{\text{PŘEP}} &= 10 \% \times (P - 300) + 90 \% \times (P) - C \\ &= (10 \% + 90 \%) \times P - 30 - C = 45 - C \end{aligned}$$

$$P = 75$$

$$E\pi_{\text{KUP}} = 300 - 75 = \mathbf{225}$$

ALE KUPUJÍCÍ NENESE RIZIKO!!!

Alokace rizika a náhrada škody

- Strany přešly z vrácení ceny na náhradu ušlého zisku
 - Přepravce má stejný očekávaný zisk
 - Kupující má stejný očekávaný zisk
 - Kupující s averzí k riziku striktně preferuje náhradu škody!!!
- Pouhým přesunem rizika vzniklo nové bohatství
- Jak velké bohatství = riziková prémie kupujícího
 - Např – je-li indiferentní mezi 225 se pravděp. 100% a 290 s pravděpodobností 90% (očekávaná hodnota = 261)
 - Změny si cení na 36

Alokace rizika

- Smlouvy a smluvní právo by měly optimálně alokovat riziko mezi smluvní strany
- Nepřekonatelná překážka vs náhrada škody
- Trade off:
 - Která strana je více ochotna nést riziko? Nebo se proti němu pojistit? (Least-cost bearer)
 - Která strana je v lepší pozici riziko odvrátit? (Least-cost avoider)
- Pošta vs. malý zákazník
- Malá specializovaná dopravní firma vs velký zákazník

Alokace rizika

§2566 NOZ:

(1) Dopravce nahradí škodu vzniklou na zásilce v době od převzetí zásilky dopravcem do vydání zásilky příjemci. To neplatí, prokáže-li, že škodu nemohl odvrátit ani při vynaložení odborné péče.

(2) Povinnosti k náhradě škody se dopravce zproští, prokáže-li, že škodu způsobili

a) odesílatel, příjemce nebo vlastník zásilky nebo

b) vada či přirozená povaha zásilky, včetně obvyklého úbytku.

§ 2567 NOZ:

(1) Při ztrátě nebo zničení zásilky nahradí dopravce cenu, kterou zásilka měla v době, kdy ji převzal.

Neplatnost smluv

NOZ §3 odst 2d

Soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že ... daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny.

- Strany uzavírají smlouvy, protože jsou vzájemně výhodné
→ Smlouvy platí
- Proč a za jakých okolností by neměly platit?
- Neplatnost – jako by smlouva neexistovala, závazky nevznikly

Neplatnost

- Analogie s konkurenčním trhem
- Předpoklady efektivního, dokonale konkurenčního trhu
 - Lidé mají jasně definované preference
 - Velký počet prodávajících
 - Dokonalá informovanost kupujících a prodávajících
 - Nulové náklady na změnu dodavatele
 - Nulové externality

Neplatnost - smlouvy

- Preference – nezpůsobilost k právním úkonům
- Monopol:
 - Tíseň (nouze)
 - Smlouva uzavřená za zvláště nevýhodných podmínek
- Dobré mravy, nelegální plnění (externality)
- Asymetrie informací

Asymetrické informace

- Ideální konkurenční trh → úplné informace
 - Je efektivní dát stranám motivaci získat a sdělit informace
- Podvod → neefektivní a neplatné
- Omyl:
 - dvoustranný
 - jednostranný

Jednostranný omyl – MAXIMO (2008-2012)

- Kupující koupil 100% obchodní podíl za cca 9 mil Kč
- Smlouva obsahovala seznam závazků firmy
- Firma měla ještě jeden závazek 1.2. mil
- Žaloba – nárok na slevu (odpovědnost za vady)
- VS neuznal – nejednalo se ani o podnik ani o zboží
- Fundamentálně stejný problém (interpretace analogií?)
- NS možnost nároku připustil (případ vyšuměl na jiných formalitách)

Podvod a omyl

- Je podvodem pouhé mlčení?

NOZ §583

„Jednal-li někdo v omylu o rozhodující okolnosti a byl-li v omyl uveden druhou stranou, je právní jednání neplatné.“

- Starší ustanovení bylo striktnější

Starý Obč. Z. §49a

„a osoba Omyl vyvolala nebo o něm musela vědět.“

Sherwood vs Walker (1887)

- Sherwood se dohodl na koupi neplodné krávy od Walkera za 80 dolarů
- Před předáním krávy se ukázalo, že kráva je březí
- Walker nechtěl za stanovenou cenu krávu prodat
- Cena březí krávy byla 750 – 1 000 dolarů
- Sherwood se obrátil na soud
- Soud kupní smlouvu zrušil, protože se nejednalo o zvíře, které kupující zamýšlel koupit a prodávající prodat
 - Oboustranný omyl
- Efektivnost – kupuji a prodávám, co chci

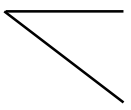
Sherwood vs Walker (1887)

- Efektivnost – kupuji a prodávám, co chci
- Zneplatnění smlouvy a možnost prodat za vyšší cenu:
 - Prodávající má motivaci zkontrolovat krávu před předáním
 - Bez této klíčové informace by kupující krávu porazil

Laidlaw v. Organ

- Při Britsko-Americké válce 1812 bylo embargo na vývoz tabáku, které snižovalo jeho cenu na území USA
- Organ se dozvěděl, že válka bude ukončena a rozhodl se nakoupit tabák od Laidlaw & Co. za cenu běžnou v době embarga
- Laidlaw & Co. neměl informaci o konci války
- Další den válka skončila a ceny tabáku vzrostly
- Omyl ve smlouvě byl jednostranný
- Přesto byla smlouva soudem zrušena

Informace

Informace produktivní
redistributivní

- Která je která?
 - Kráva je březí
 - Válka skončila a ceny vzrostou
 - Odložený obraz je dílo klasika
- Insider trading
- Povinnost zveřejnit informace
 - Destruktivní info
 - Motivace získat info

Adhezní smlouva

Všeobecné obchodní podmínky Obecná část

Zasílatel je o otevření Zásilků povinen při dodání informovat Příjemce, popřípadě Příkazce v případě jejího vrácení. Obsah Zásilků smí být při jejím otevření prohlížen jen v rozsahu nezbytném pro zajištění účelu otevření. Je-li to možné a s ohledem na okolnosti vhodné, Zasílatel o otevření Zásilků přivze Příkazce. Není-li Příkazce otevření Zásilků přítomen, otevření musí být přítomný dvě fyzické osoby, které tím Zasílateli povolí. Jestliže je s ohledem na okolnosti možno zajišťovat pouze přítomnost jedné fyzické osoby pověřené Zasílatel, je možné Zásilku otevřít jen za podmínky, že bude celý průběh otevření Zásilků zaznamenán bezpečnostní kamerou Zasílatel a záznam o takovém otevření bude Zasílatel uchovávat. O otevření Zásilků bude pořízen písemný protokol, který bude následně připojen k Zásilce. Pokud Příkazce při přítomnosti u otevření Zásilků vydá mu Zasílatel na jeho žádost kopii takového protokolu. Za otevření Zásilků se nepovažuje oprava jejich obalu, při níž je alespoň částečně zachován původní obal Zásilků.

- b. **Prodej Zásilků nebo její části:** Zasílatel je oprávněn Zásilku prodat v souladu s §2477 Občanského zákoníku, hrozí-li podstatná škoda na zásilce bezprostředně a není-li čas vyžádat si pokyny Příkazce nebo Příkazce je v prodeji s poskytnutím takových pokynů, a dále je Zasílatel oprávněn Zásilku nebo její část po uplynutí doby jednoho (1) roku od převzetí Zásilků prodávat, jestliže:
 - si nelze dodat a současně ji nelze nebo nemá být podle Zásilatele smlouvy vrácena,
 - je důvodná obava, že se obsah Zásilků do dodání znehodnotí.

Je-li to možné, výtěžek z prodeje po odečtení nákladů na uskladnění, nákladů prodeje a nezaplacené části ceny (dále jen „čistý výtěžek“) vydá Zasílatel Příkazci. Nebyli-li čistý výtěžek vydan, Příkazce má právo požádat o jeho vydání ve lhůtě jednoho (1) roku od prodeje Zásilků nebo její části. Po marném uplynutí takové 1-leté lhůty právo na vydání čistého výtěžku zaniká a čistý výtěžek případně zasílatel. O prodej Zásilků nebo její části Zasílatel vytvoří písemný protokol, který Zasílatel uchová. V případě prodeje pouze části Zásilků bude písemný protokol o prodeji také části Zásilků připojen ke zbývajícím částem předmětné Zásilků.

- c. **Zničení Zásilků nebo její části:** Zasílatel je oprávněn po uplynutí jednoho (1) roku od převzetí Zásilků k obstarání přepravy Zásilků nebo její část zničit, jestliže se obsah Zásilků zcela nebo zčásti znehodnotí. Zasílatel je oprávněn Zásilku nebo její část zničit i před uplynutím sjednané 1-leté lhůty, jestliže je to nezbytné pro zajištění ochrany zdraví lidí. Nedojde-li k prodeji Zásilků, kteru nelze dodat a současně ji nelze vrátit nebo nemá být die Zásilatele smlouvy vrácena, Zasílatel jí po uplynutí jednoho (1) roku od převzetí k obstarání přepravy zničí. O zničení Zásilků nebo její části Zasílatel vytvoří písemný protokol, který Zasílatel uchová. V případě zničení pouze části Zásilků bude písemný protokol o zničení takéové části Zásilků připojen ke zbývajícím částem předmětné Zásilků.

6. Označení zásilek

- 6.1. Příkazce (čím určený subjekt) je povinen opatřit Zásilky předané Zasílatel k obstarání přepravy na horní straně přepravním štítkem, který si může Příkazce opatřit následujícími způsoby:

- a. Zasílatel vybaví Příkazce přepravním štítkem s čárovým kódem a číslem Zásilků a prostorem pro vyplnění adresy Příkazce a Příjemce. Příkazce není oprávněn poskytnout

přepravní štítek třetí osobě. V případě nedodržení tohoto ustanovení nese Příkazce všechna rizika z toho vyplývající. Příkazce je povinen vyplnit na přepravním štítku úplnou adresu Příkazce a Příjemce.

- b. Zasílatel vybaví Příkazce přepravním štítkem s čárovým kódem a číslem Zásilků. Příkazce není oprávněn poskytnout přepravní štítek třetí osobě. V případě nedodržení tohoto ustanovení nese Příkazce všechna rizika z toho vyplývající. Příkazce je povinen opatřit Zásilku dalším štítkem s uvedením úplné adresy Příkazce a Příjemce.
- c. Příkazce využije pro tisk štítků online nástroj spravovaný Zasílatel.
- d. Příkazce využije pro tisk štítků software poskytnutý Zasílatel. V takovém případě vybaví Zasílatel Příkazce číselnou řadu pro generování čísel zásilek a čárových kódů na štítky.
- e. Příkazce využije pro tisk štítků vlastní software. V takovém případě vybaví Zasílatel Příkazce číselnou řadu pro generování čísel zásilek a čárových kódů na štítky a dáte směrnicí tabulku tzv. RoutenTAB, který slouží pro směřování zásilek podle PSC.

Mezi základní povinnosti Příkazce v případě, že tiskne štítky prostřednictvím vlastního software, patří:

Příkazce je povinen před zahájením používání přepravních štítků vytištěných prostřednictvím vlastního software předat minimálně šes štítků jako zveřejnil Zasílatel, který musí předem písemně schválit podobu a obsah štítků. Příkazce je povinen na základě instrukcí Zasílatel aktualizovat RoutenTAB tak, aby pro tisk štítků využíval vždy aktuální verzi. Příkazce je povinen vyřadit vyhradené přidělenou číselnou řadu. Příkazce je povinen minimálně 1 týden před vyčerpáním přidělené číselné řady požádat Zasílatel o přidělení nové číselné řady.

Příkazce nesmí využívat jinou číselnou řadu než přidělenou Zasílatel. Příkazce je rovněž povinen zajistit, že nebude na dvě různé Zásilky použít přepravní štítek se shodným číslem Zásilků. V případě, že Příkazce poruší jakékoli ustanovení bodů 6.1 (a.-e.), Obecné části těchto Podmínek, je Zasílatel oprávněn požadovat po Příkazci úhradu smluvní pokuty ve výši 200 Kč za každý takový případ a Příkazce je povinen tuto smluvní pokutu uhradit. Za případ porušení je v tomto případě považována každá Zásilka, která byla předána Zasílatel k přepravě v rozporu s ustanovením bodu 6.1 (a.-e.) Obecné části těchto Podmínek.

Zasílatel nenesse odpovědnost za jakékoli škody vzniklé Příkazce nedodržáním kteréhokoliv ustanovení bodů 6.1 (a.-e.) Obecné části těchto Podmínek. Zasílatel je mimo uvedeně smluvní pokuty oprávněn požadovat po Příkazci také úhradu nákladů ú škod vzniklých v souvislosti s porušením ustanovení bodu 6.1 (a.-e.) Obecné části těchto Podmínek Příkazcem.

- 6.2. V případě, že Příkazce využije k tisku přepravních štítků zákaznickou aplikaci poskytnutou Zasílatel, je povinen řídit se následujícími pravidly:

- a. V případě, že Příkazce provede instalaci zákaznické aplikace na svůj počítač/počítače vlastním smlou, je poskytnutí programu zdarma.
- b. V případě, že bude Příkazce požadovat instalaci zákaznické aplikace pracovníkem Zasílatel, bude mu tento úkon zpoplatněn dle platného ceníku doplňkových služeb Zasílatel.
- c. Pro účely aktivace programu DELISprint® přidělí Zasílatel Příkazci kód DelisID a tzv. KNF soubor

Adhezní smlouvy

- Konkurence ve smluvních podmínkách
- Konkurence → reputace
- Nízké transakční náklady při velkém objemu transakcí
- Neplatnost zjevně nevýhodných podmínek

Adhezní smlouvy

§ 1 800

(1) *Obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, kterou lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo **doložku, která je pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelná**, je tato doložka platná, nepůsobí-li slabší straně újmu nebo prokáže-li druhá strana, že slabší straně byl význam doložky dostatečně vysvětlen.*

(2) *Obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, která je **pro slabší stranu zvláště nevýhodná**, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchyluje-li se smlouva závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech, je **doložka neplatná**. Vyžaduje-li to spravedlivé uspořádání práv a povinností stran, soud rozhodne obdobně podle [§ 577](#).*

Adhezní smlouvy a povinnost informovat

- Excesivní pravidlo → nikdo je nečte
 - Pouze 1-2 lidé z 1 000 otevřou obchodní podmínky a i když je otevřou, převážně stráví jejich čtením několik sekund
- Je neefektivní je číst

Adhezní smlouvy a povinnost informovat

Povinnost informovat

- Všudypřítomná povinnost informovat
 - Souhlas s přečtením „všeobecných obchodních podmínek“
 - Informovaný souhlas u lékaře
 - MIFID, RPSN
 - Nutriční obsah potravin
- Principiálně market friendly (behavioral paternalism)
- „Nikdo je nečte“
- Mají své náklady
- Chrání prodávajícího

Povinnost informovat

- Další možná řešení informační asymetrie
 - Nic
 - Jasnější přehlednější informace
 - Regule samotné činnosti (obsah potravin vs informace o obsahu)

Předvídatelnost

- **Hadley vs. Baxendale**
- Motivace zveřejnit hodnotu plnění

↑ Hodnota → ↑ péče → ↑ cena

- Náhrada skutečné škody → slabá motivace zveřejnit hodnotu plnění
- Předvídatelnost - zásada

Výše náhrady škody- předvídatelnost

NOZ :

Explicitně toto neřeší

DZ k NOZu:

*Rozdíly mezi smluvní a mimosmluvní povinností k náhradě škody jsou ...že rozsah náhrady škody podmiňuje její předvídatelnost. **Ustanovení § 2913 o předvídatelném rozsahu škody mlčí** vzhledem k výsledku diskusí v komisích .., kde převládlo stanovisko, že v daném případě **postačuje teorie adekvátní příčinné souvislosti.***

Signalizace v kontraktech

- Dodavatel se zavázal k vysoké smluvní pokutě
 - Nevýhodné (neplatné) podmínky?
 - Signál kvality?
- Pro neblovaného dodavatele může být alternativou žádná smlouva

Smluvní právo a přerozdělování

- Smluvní právo má jen omezené možnosti přerozdělovat bohatství mezi stranami *ex ante*
- Štědřejší náhrada škody => vyšší cena
- Striktnější podmínky pro kupujícího => nižší cena
- Záruky, výpovědní lhůty atd.